

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

ВИСНОВОК

**на проект Закону України «Про внесення змін до Кримінального кодексу України щодо посилення відповідальності за організацію електронно-комунікаційних шахрайських організацій (шахрайських кол-центрів) та залучення до участі в них»
(реєстр. № 16014 від 02.09.2026)**

Комітет Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності на засіданні 14 вересня 2026 року (протокол № 246) на виконання доручення Голови Верховної Ради України Стефанчука Р.О. розглянув проект Закону України «Про внесення змін до Кримінального кодексу України щодо посилення відповідальності за організацію електронно-комунікаційних шахрайських організацій (шахрайських кол-центрів) та залучення до участі в них» (реєстр. № 16014), поданий Президентом України Зеленським В.О. та визначений ним як невідкладний для позачергового розгляду Верховною Радою України.

Відповідно до пояснювальної записки законопроект розроблено з метою удосконалення кримінально-правових механізмів протидії діяльності електронно-комунікаційних шахрайських організацій шляхом запровадження кримінальної відповідальності за їх створення, керівництво ними чи їх структурними частинами, умисну участь у їх діяльності, надання засобів, послуг, інформації або інше умисне сприяння їх створенню чи функціонуванню, а також залучення інших осіб до такої діяльності з метою забезпечення ефективної протидії організованим формам шахрайства, захисту прав та майнових інтересів громадян, публічної безпеки й економічних інтересів держави.

Положеннями законопроекту пропонується доповнити Розділ XII Особливої частини Кримінального кодексу України новою статтею 255⁴ «Створення, керівництво електронно-комунікаційною шахрайською організацією або участь у ній», яка встановлює відповідальність за:

- створення електронно-комунікаційної шахрайської організації або керівництво такою організацією чи її структурною частиною;

- участь у такій організації особи, яка усвідомлювала протиправний характер діяльності, також надання засобів, послуг, інформації та інше сприяння діяльності;

- умисне залучення інших осіб до участі у шахрайській організації шляхом пропонування роботи, винагороди, надання послуг чи в інший спосіб або поширення інформації з метою такого залучення;

- сприяння створенню чи функціонуванню електронно-комунікаційної шахрайської організації або умисне створення умов для уникнення кримінальної відповідальності, вчинені службовою особою.

Крім того, передбачається можливість звільнення від кримінальної відповідальності для рядових учасників (крім організаторів та керівників), якщо вони добровільно повідомили правоохоронні органи про діяльність такої організації та сприяли її розкриттю (частини 5 статті 255⁴ КК України).

Приміткою до статті визначено поняття "електронно-комунікаційної шахрайської організації" як стійкого об'єднання трьох або більше осіб, попередньо зорганізованих для систематичного заволодіння чужим майном або придбання права на майно шляхом обману чи зловживання довірою з використанням засобів електронних комунікацій.

Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради України у своєму висновку висловило зауваження до законопроекту.

Заслухавши інформацію підкомітету, з'ясувавши позицію народних депутатів України – членів Комітету та запрошених осіб, взявши до уваги надані висновки та всебічно обговоривши питання, члени Комітету висловили пропозиції до запропонованих законопроектом положень, зокрема щодо частини шостої пропонованої статті, у зв'язку з чим запропонували законопроект викласти у такій редакції:

«ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення зміни до Кримінального кодексу України щодо посилення відповідальності за створення електронно-комунікаційних шахрайських організованих груп (шахрайських кол-центрів) та залучення до участі в них

Верховна Рада України п о с т а н о в л я є:

1. Кримінальний кодекс України (Відомості Верховної Ради України, 2001 р., № 25–26, ст. 131) доповнити статтею 255⁴ такого змісту:

Стаття 255⁴. Створення, керівництво електронно-комунікаційною шахрайською організованою групою або участь у ній

1. Створення електронно-комунікаційної шахрайської організованої групи або керівництво такою організованою групою чи її структурною частиною -

карається позбавленням волі на строк від семи до дванадцяти років з конфіскацією майна.

2. Участь в електронно-комунікаційній шахрайській організованій групі особи, яка усвідомлювала протиправний характер діяльності такої організованої групи, -

карається позбавленням волі на строк від п'яти до десяти років з конфіскацією майна або без такої.

3. Надання засобів, послуг, інформації та інше сприяння діяльності електронно-комунікаційної шахрайської організованої групи особою, яка усвідомлювала протиправний характер діяльності такої організованої групи, але не є її учасником,-

караються позбавленням волі на строк від п'яти до десяти років з конфіскацією майна або без такої.

4. Умисне залучення іншої особи до участі в електронно-комунікаційній шахрайській організованій групі або до сприяння її діяльності шляхом пропонування роботи, винагороди, надання послуг чи в інший спосіб, а так само поширення інформації з метою такого залучення, вчинені особою, яка усвідомлювала протиправний характер діяльності такої організованої групи, -

караються позбавленням волі на строк від трьох до п'яти років з конфіскацією майна або без такої.

5. Дії, передбачені частиною четвертою цієї статті, вчинені повторно, - караються позбавленням волі на строк від п'яти до десяти років з конфіскацією майна.

6. Дії, передбачені частиною першою, другою, третьою або четвертою цієї статті, вчинені службовою особою з використанням службового становища, -

караються позбавленням волі на строк від восьми до дванадцяти років з позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до трьох років та з конфіскацією майна.

7. Звільняється від кримінальної відповідальності за діяння, передбачені частинами другою і третьою цієї статті особа, крім особи, яка створила електронно-комунікаційну шахрайську організовану групу або керувала такою організованою групою чи її структурною частиною, яка до повідомлення їй про підозру у вчиненні цього кримінального правопорушення добровільно повідомила правоохоронний орган про створення або діяльність такої організованої групи та активно сприяла викриттю осіб, які її створили, керували нею або брали участь у її діяльності, чи припиненню діяльності такої організованої групи.

Примітка. 1. Під електронно-комунікаційною шахрайською організованою групою у цій статті слід розуміти об'єднання трьох або більше осіб, попередньо

організованих для систематичного заволодіння чужим майном або придбання права на майно шляхом обману чи зловживання довірою з використанням електронних комунікацій, учасники якого діють відповідно до узгодженого плану та розподілу функцій.

2. Діяльність електронно-комунікаційної шахрайської організованої групи, крім іншого, може включати збирання, зберігання, обробку або використання персональних даних, інформації, що становить банківську таємницю, реквізитів платіжних інструментів, індивідуальної облікової інформації, кодів автентифікації чи іншої інформації, що використовується для вчинення шахрайства.

2. Цей Закон набирає чинності з дня, наступного за днем його опублікування».

Враховуючи зазначене та керуючись пунктом 2 статті 16 Закону України «Про комітети Верховної Ради України», частиною третьою статті 93, частиною першою та третьою статті 101, статтею 110, пунктом 1 частини першої статті 111, частинами першою, другою статті 114 Регламенту Верховної Ради України, Комітет прийняв рішення рекомендувати Верховній Раді України проект Закону України «Про внесення змін до Кримінального кодексу України щодо посилення відповідальності за організацію електронно-комунікаційних шахрайських організацій (шахрайських кол-центрів) та залучення до участі в них» (реєстр. № 16014):

1. **Включити до порядку денного шістнадцятої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання.**

2. **Скоротити строки внесення альтернативних законопроектів до моменту розгляду законопроекту на пленарному засіданні Верховної Ради України.**

3. **Прийняти за основу в редакції, запропонованій Комітетом у висновку від 14 вересня 2026 року, і в цілому як закон, з необхідним техніко-юридичним доопрацюванням.**

Доповідачем від Комітету при розгляді питання на пленарному засіданні Верховної Ради України визначено народного депутата України - Голову Комітету з питань правоохоронної діяльності Іонушаса Сергія Костянтиновича.

Просимо розглянути.

Голова Комітету

С. Іонушас

